





# Беларуская гімназія ў Наваградку

(Успаміны)

(Працяг з папярэдніх нумароў)

Беларуская Гімназія ў Наваградку была да 1929 г. прыватна і, як было скажана вышэй, яе пасыветчаныі сцялесці не давалі права ўступаць матурыстым у польскія высокія школы. Яны змушаны былі шукати аддучыны пазаежамі Польшчы, каб здабыць высокую асвету. Гэта быў для паняволенеа беларускае моладзі цяглы шлях, што быў звязаны зъ нелегальным пераходам граніцаў (аб атрыманні загранічнага пашпарту на прыходзілісі навет і думаш) і паўголадным жыццём.

З 1929/30 школьнага гаду гімназіі атрымала дзяржаўныя права ѹ нашым матурыстым адчыніліся дзвёры польскіх універсітэтў і другіх высокіх школаў. Як-жя гэта сталася, што польская ўлада здабылася на такую ласку? Да часу разгрому Беларускіх Грамады польскі ўрад вёў палітыку хуткае палінізацыі Беларусі. Аднака магутнасць Беларускіх Грамады ѹ рост іншых арганізацый паказала адваротнае тату польская ўлада, не адмаўляючыся ад этых асмільянцы, начала падыхаці да гэтае справы зыгзагамі дапускаючы кароткія праівы лібералізму. Такі лібералізм быў праяўлены на Беларускай Гімназіі ў Наваградку тадышнім нованазначаным Наваградзкім ваяводом Бечковічам. Азнаёміўшыся на вочы з дронімі ўмовамі гімназіі ваявода Бечковіч разам з тадышнім Наваградзкім старостам Грынёўскім і яго жонка заапякаўшы ёю: было нанятае лепшае памешканье для гімназіі, наяны будынкі для жаночае і хлапецкае бурсы, заснаваны камітэт будовы гмаху беларускай бурсы, здабыты права гімназіі й пару этатаў настаўнікамі ѹ нарэшце ў 1931-32 школьнім годзе гімназія была ператворана ў філію панствоваі гімназіі ймя А. Міцкевіча ў Наваградку. З вымененых реформаў заслугоўвае на асаблівую ўвагу камітэт будовы гмаху беларускай бурсы. Пікучая патрэба ўласнага будынку гімназіі ў дух лібералізму быў выкарыстаны да актыўнага зреалізація будовы гмаху. Настаўнікі ѹ прыхільнікі гімназіі стварылі камітэт, у які ўвайшлі прадстаўнікі беларускага і польскага грамадства з старшынёй старасцінаю Т. Грынёўскую ѹ застуپнікам яе адвакатам П. Свірыдам. Статут к-ту быў зацверджаны акруговым судом з назовам: КАМІТЭТ БУДОВЫ ГМАХУ БЕЛАРУСКАІ БУРСЫ У НАВАГРАДКУ. Як праўная арганізація к-ту адразу прыступіў да працы. На гэту просьбу магістрат Наваградку бысплатна ахвяраваў пляц, а ваявода Бечковіч выдаў дазвол на збор ахвяраў сірод насеяціцца Наваградзкага павету. Святой памяці Інж. Мацейскі, сябра к-ту, апрацаўшы плян гмаху ѹ каштарыс яго на агульную суму 300,000 зл. Паводле гэтага пляну прадбачаўшы не будынк бурсы, а 4-х павярховых гімназіальных гмах з кляснымі пакоямі, кабінетамі і вялікаю заляю. Запраектавана было паравое агражанье, але, поруч з гэтым быў пабу-

даваныя ѹ кахлявія печы на дровы. Разыходжанье статуту з плянам было таму, што, згодна з праўнымі вымогамі, гімназіальны будынак мог будавацца тады толькі мадэрн, кошт якога сцягаўшы мільёну, а можа і больш, злотых, што было не пад сілу Беларусам, без дзяржаўнае дапамогі.

Дазвол наяводы на збор ахвяраў ѹ беспасядні ўдзел у ім настаўнікі і сіроў к-ту гэтак зацікаві беларуское насельніцтва Наваградзкага павету, што, праўдападобна, яи было гаспадаркі, якія-бы не ўнясли свае ахвяры. Мне прыдзелена была Негніцкай гмінай ѹ ў часе збору ахвяраў перажыў некалькі ўзрушаючых маменты. Сяляне пераважна ахвяроўвалі зборжка ѹ адзін перад другім старатлі даць больш. Але сірод пудовых ахвяраў прыносілі найбяднейшымі сялянамі і фунтовыя, што съветчыла ад адданасці іх да свае роднае справы. Хіба што гэты ахвяры ѹ парапаніні да маёмысці ахвярадаўцаў былі найбольшыя. Ужо прайшло больш як 25 гадоў ад часу збору ахвяраў, а яшчэ і сянонікі рэпрадукуюцца слова аднае старэнкае жанчыны: «Ваўзмэдз я ад міне гэтых пару жменіў жытва, бо больш я ня маю. Можа дасць Бог і мае ўнукі будуць хадзіць ѿ сваёй роднай школы». Гэта старэнкае жанчына інтуіцыйна вычула, што значыцца свая школа. Зразумела, што беларуское сіціца траціла гады ѿ чужай школе на вывучэніе чужой мовы і дзякуючы гэтаму адставала ѿ науцы і перапіхалася праз целую школу. Практычна выглядала так, што пасцяля сканчыўшы польскую пачатнае школы сотні тысячай беларуское моладзі праз некалькі год зноў варчаліся да анальфабетызму — спадарожніку духове наўяды. Сіране зборжка было прадана ѹ ахвяры дасягнулі некалькі дзясяткі тысячай. У дадатку да гэтага была ахвярована значная колькасць драўлянага матарыялу на рыштаванье і прывезены каменны на фундамент гмаху. Настаўнікі разам з вычнімі зраўнілі ахвяраваны пляц і выкарапалі паглыбленыя на фун-

дамант. Будаўляны камітэт закупіў у Горадні 100, 000 цэллы, якую пераважна башкі вучні ўперавязлі са станцыі Наваградак на школьні пляц. Такім чынам амаль ўсё было прыгатавана да закладу фундаменту і мураванія гмаху.

Трапілася так, што ѹ гэтым 1929 г. у восені адбыўся адбезд Наваградзкіх прэзыдэнтаў польскіх рэспублікі праф. I. Масціцкім. Гэты мамант быў выкарыстаны із згоды ѹ падтрымкаю наяводы Бечковічам. Бечковіч будаўляным камітэтам для закладкі прэзыдэнтаў вуглавога каменя пад будову гмаху. Працае за кладкі быў вельмі ўрачысты. На гімназіальным пляцы адбылася служба Божая з удзелам Горадзенскага Яліскапа Аляксандра Наваградзкага праваслаўнага сівятарства. Пасцяля готага прэзыдэнт у прысутніцтве свае сівіты, Наваградзкага ахвярадаўцаў і падаўлянага камітута ѹ падтрымкаючы ахвяру. Гэты асаблівы выпадак стварыўся пад беларускага грамадства ўпўненасць спрыяльных адносін польскіх відзеў наяды да Беларусі ды заахвочоў беларускага грамадства да большае ахвяты будовы свайго гмаху.

Надышла зіма і ўсякія работы прыбудове прыпыніліся. Камітэт будовы меў вялікія выдаткі ѹ яго матарыяльныя сіродкі значна паменшыліся. Ня глядзячы на гэта, сябры будаўлянага камітуту мелі запал да далейшага працы і ѹ надыхом вясны пачалі рэялізаваць сваю думку. Сталася так, што старшыня камітуту Т. Грынёўская выехала на пару месяцаў з Наваградка ѹ Функцыі старшыні пачаў выконваць застуਪні адваката П. Свірьд. На паседжанні камітуту было пастаноўлена неадкладна прыступіць да далейшага будовы. Вапну Наваградзкія купцы пагадзіліся дасць у крэдыт, а Івенецкія муліры чакаць плату за мураванье. Хутчка пачаў расці будынак. Да павароту пікі разам з вычнімі зраўнілі ахвяраваны пляц і выкарапалі паглыбленыя на фун-

(Заканчэнне на 4-ай бачыне)

## Трэба праводзіць паралель

(Заканчэнне з 2-ой бач.)

губерні ѹ іншых раёнаў краіны спрыяло расшырэнню кругагляду працоўных масаў беларускага народу, амежаванага інтэрсамі прыгоннай вісковай ваколіцы, разбурэнню аджываючых традыцый патрэбахаральнага быту ѹ беларускай вёсцы, умазаванню брацкіх сувязяў і дружбы беларускага народу з вялікім расейскім народам».

А што-же маем сяньня? Паншчына ѿ калгасах, выкарсціаныне рабочае сілы на заводах, мільёны ахвяраў «камуністычнага» будаўніцтва, высыланыя моладзі на катаржныя работы ѿ Сібір і на апрацоўку залежных земляў ды нарэшце нацыянальная дыскрімінацыя, — усё

гэта зноў-жа хаваецца пад прагрэс, які расшырэнню кругагляду працоўных масаў беларускага народу, амежаванага інтэрсамі прыгоннай вісковай ваколіцы, разбурэнню аджываючых традыцый патрэбахаральнага быту ѹ беларускай вёсцы, умазаванню брацкіх сувязяў і дружбы беларускага народу з вялікім расейскім народам»:

II. Задужны

«За апошнія гады ѹ раёне мінскага цагельнага заводу № 2 вырас вялікі працоўны пасёлак. Доўгі час у гэтым раёне быў ніводны вадззорны калёнкі. Прыйходзіліся за кілемэтар хадзіць па водзе на цагельны завод.

III.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

справа закончылася. Праходзіць месяцы, а ваду ўсё няма.

IV.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

V.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

VI.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

VII.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

VIII.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

IX.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

X.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XI.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XII.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XIII.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XIV.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XV.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XVI.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XVII.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XVIII.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XIX.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XX.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XXI.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XXII.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XXIII.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XXIV.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XXV.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XXVI.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XXVII.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XXVIII.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XXIX.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

XXX.

Нарадзе над пытаньнем добраўпрадкаў настаўнікі вадзправод, змантавалі некалькі вадззорных калёнак. Але на гэтым

XXXI.

справа закончылася. Праходзіць месяцы,

# Мадзяршчына топіца ў моры крыві

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

даўна пісаў, што гістарычнае значчынне цітаізму або нацыянал-камунізму палягае на тым, што ёсьць ён бунтам супраць ужывання камунізму ў якасці аружжа расейскага імпэрыі. Цітаізм, — гаворыць Ліпман — ёсьць у камуністычным съвеце такім самым бунтам супраць камуністычнага дзяржавы ўнезалежніліся, Расем перастала-б быць цэнтрам імпэрыі, што відзе крэжовы паход супраць Захаду, а сталася-б звычайнай вайльадзяржавай. А апошнія выпадкі за зялезнай заслонай як на трабе лепей паказалі, што між расейскімі камуністымі і камуністычнымі іншых народу існуе вялізная розніца.

Як паведамляе заходняя прэса, сярод тых савецкіх жаўнерашу, што падчас бачеў у Мадзяршчыне пераходзілі на бок паўстанцаў, галоўным чынам быті людзі не-расейскае нацыянальнасці. Як ведама, праплётам да паўстання ў Мадзяршчыне была дэмантранцыя мадзярскіх студэнтаў 19 каstryгініка, якія высунулі чатыры дамаганыні. А на першым месцы стала яла дамаганынне скасавання абавязковага наўчання расейскіх мовы. Значчыцца, першае канкрэтнае дамаганынне было накіраванае на спыненне русыфікацыі мадзярскага народу. Канчальны мэтай і рэвалюцыі ў Мадзяршчыне, і маніфестацыі ў Польшчы было дамаганынне вываду савецкіх войскаў, як чужое акупацыйнае збройное сілы, і прывярненія поўнай дзяржавай незалежнасці нацыянальных свабоды гэтых краінаў. Дык і тут патрабаваны выключна нацыянальнага характару.

Паўстанне ў Мадзяршчыне распачалася ў праводзіліся пад нацыянальнымі лёзунгамі паўстання 1848—49 году, а так-же пад на менш вымойнымі для сучасніці лёзунгамі, як «Прэч з Расеяй!», «Расеіцы, ідзіце даамоў!», «Мы хочам са-мастайнасці ѹ суверэннасці!» і г. п.

І вось тут на маргінсе прыходзіцца закрануць адну вельмі прыкрою справу. Кіраўніцтва мінхонскага рады «Вызваленіе», на працягу ўсяго паўстання не дазваляла перадаваць якіх-колечы камінтараў аб падзеях у Мадзяршчыне, а ўбіялоўлася да перадавання выключна сухіх паведамленняў і прэсавых камунікатаў. Але гэта ўжо было-бы поўяды, калі-бя не тое, што амэрыканскія кіраўніцтва рады «Аўтэнтычныя словаў з лёзунгам мадзярскіх паўстанцаў «Расея», «расейскі» замінилі словамі «Саветы», «савецкі», хвальшуючы гэтым запрадаўнымі стан речачі і дэзінфармуючы сваіх слухачоў у Савецкім Саюзе. Таму мы поўнасцю разумевам усё тое абурненне, якое выклікалі такі факты сродкі нерасейскіх працаўнікоў рады-ястанцы і наагул эміграціі. Гэтака не-самавітая роду «непрадрашэнства» ёсьць ужо лёгкім адзінанедзялімускім прадрашэнствам.

## А ЯК ЗАРАГАВАУ ЗАХАД?

Мадзярская паўстанне выбухнула ў найболыш навыгодны палітычны момант, калі Амэрыка знаходзілася напрэдадні прэзыдэнцікіх выбараў і ейная ініцыятыва была ствараліжваная. Ня глядзячы, аднак, на гэта, былі дзіўныя пагляды Далеса, выказаныя ўм яшчэ ѹ дачыненіі да Польшчы. Паводле спрэваздачы лёнданскага «Таймса», меў ён заявіць, што «треба сумлявацца, ці ўваход савецкіх войскі ў Польшчу мог-бы быць названы агрэсіяй, бо Варшаўскі пакт дае Саветам права трymаць свае войскі ѹ Польшчы», хача тут-же адцеміў, што «увядзеніе гэтых войскі ѹ акцыю стварыла-б «вельмі сур'ёную ситуацію». Гэтае выскізванне амэрыканскага дзяржавнага сакратара выглядае тым больш дзіўным у сувязі з тым, што Варшаўскі пакт дае права ягонымімі ўзделынкамі выклікаць па помач савецкіх войскі толькі ў выпадку агрэсіі звонку, а выпадкі ў Польшчы ѹ Мадзяршчыне юрыдычна былі нутранай справай гэтых краінаў. Такое становішча Захаду і наагул яго-нае пасынёне вычыканье на вынікі выпадкі паказалі, што афіцыйная лінія заходніх палітыкі ўжасае, што канфлікт між Польшчай і Мадзяршчынай ў аднаго боку, а Савецкім Саюзам — з другога ёсьць нутранай справай у камуністычнай сям'і.

І толькі на шосты дзень мадзярскай рэвалюцыі на дамаганыне Амэрыкі, Вялікабрытаніі і Францыі была скліканая Рада Блескічнасці, якая асудзіла Савецкі Саюз за ўмешваньне ў нутраныя справы Мадзяршчыны. Гэтае пастанова была, аднак, спараліжваная савецкімі, прымыкнітымі Югаславіяй і Словакіяй. Такім чынам справа была адложана на неацтасць час. Ды, напастлів, самі патрабы міжнароднай інтарэнцыі. Паўстанцы ѹ Мадзяршчыне перамагалі, але ў Крэмлі было зроблены некалькі заяваў

аб гатоўнасці Савецкага Саюзу пераглядзець свае ўзаемадачынені з сатэлітамі і аў вывадзе з іхнай тэртыторыі савецкіх войскаў. Адначасна з гэтым савецкі войскі перасталі страліць на паўстанцаў і пачалі пакідаць Будапешт. Здавалася, паўстанне перамагло і Саветы скапітулявалі.

Але, як хутка выясняліся, быў гэта толькі хітры манзур Крэмля, патрэбны па тое, каб або выйграць на часе, або каб замяніць няпэўныя вайсковыя часы, з якіх пачало шмат пераходзіць на бок паўстанцаў, войскамі сувежымі ѹ больш пэўнымі. Бо ўжо 1 лістапада сталася ведамым, што на тэртыорыю Мадзяршчыны ўваішло з Савецкага Украіны калі 300 новых танкаў, з імі пачалі ёсьць наступныя, накіроўваючыся на Будапешт і ѹ бок аўстрыйца-мадзярскай граніцы. Новыя савецкія войскі яшчэ ня ўступалі ў акцыю, але над Мадзяршчынай завісіла трылогія.

**АНГЕЛЬСКА-ФРАНЦУСКІ КЛІН**  
У гэты грозны момант, калі Захад павін быў узгоднена ѹ становічы дзеіць і калі гэта на было яшчэ позна, Ангельшчына і Францыя распачалі ваенныя дзеінікі супраць Эгіпту. Выглядала, што ѹ той час, калі ѹ Мадзяршчыне былі пакладзены на шалю справы жыцьця аса-съмерцы цлага народу, калі адзін толькі энэргічны і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Моле выкарысталі гэту сітуацію па тое, каб зрабіць свой бізнес у Суэзі. Па колькі Захад не патрапіў выкарыстаць цяжкай і клапатлівой сітуаціі Саветаў, патолькі Саветы поўнасцю выкарысталі гэты неразважныя кроны Ангельшчыны і Францыі. З агрэсіі яны адрэз-ж перамялілі ѹ вадароніка прадаў на падставе Мадзяршчыны і астаноўкі якіх-толькі зэнергічнай і становічай палітычнай акцыяй можна было задаць балючи ѹдар Савецкому Саюзу і распачаць вызвольныя працэсы паняволенім ім народу, Ідэн і Мол